

[AM2021.11.11Ø]

**Københavns Byrets DOM - 6. marts 2019 - SS 4-4970/2019 - BB
0100-84220-00975-18**

Anklagemyndigheden mod T1 , født november 1957, ... og T2 , født november 1977, ...

Sagens baggrund og parternes påstande

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskrift er modtaget den 18. februar 2019.

T1 og T2 er tiltalt for

1.

Begge

overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 1, jf. § 3, stk. 4,

ved den 21. august 2018 ca. kl. 05.20 i forening og efter forudgående aftale eller efter fælles forståelse, i døren til Adresse1 i København, hvortil der er almindelig adgang, at have etableret og opholdt sig i en lejr, som var indrettet med dyne, tæpper og bagage, hvilket var egnet til at skabe utryghed i nærområdet.

2.

T1

overtrædelse af ordensbekendtgørelsens § 18, stk. 2, jf. § 6 stk. 3,

ved den 9. november 2018 ca. kl. 04.25 på Frederiksberggade ud for nr. ... i København at have taget ophold på stedet, uanset at tiltalte den 21. august 2018 blev meddelt forbud gældende frem til den 21. november 2018 mod at færdes frem og tilbage eller tage ophold i Københavns Kommune.

3.

T1

overtrædelse af straffelovens § 121,

ved den 9. november 2018 ca. kl. 04.25 på Frederiksberggade ud for nr. ... i København ved med hån. skældsord eller anden fornærmelig tiltale, at have overfaldet tjenestegørende politiassistent V1 , idet tiltalte gentagne gange at råbte "racismo" henvendt til pa. V1 .

4.

T1

overtrædelse af straffelovens § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og stk. 3,

ved den 25. januar 2019 i tidsrummet fra kl. 18.43 til kl. 18.53 ud for Frederiksberggade nr. ... i København at have betlet fra tilfældige forbipasserende, idet tiltalte skiftevis lå ned og sad op på Strøget og rettede mundtligt henvendelse til forbipasserende personer og med venstre arm fremstrakt havde et papkrus i hånden, som han rystede mod de forbipasserende, hvorved de forbipasserende grundet tiltaltes adfærd og placering på stedet, ikke kunne undgå at tage stilling til tiltalte og dennes betleri.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om straf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte T1 i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 24, nr. 2, og § 32, stk. 1, jf. stk. 3, udvises med indrejseforbud i 6 år.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at der hos tiltalte T1 i medfør af straffelovens § 75, stk. 1, konfiskeres 190,50 kroner.

Tiltalte T2 har nedlagt påstand om frifindelse.

Tiltalte T1 har nedlagt påstand om frifindelse i forhold 1, 2 og 4 og i øvrigt påstået rettens mildeste dom.

Tiltalte T1 har protesteret mod konfiskationspåstanden.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af de tiltalte og vidnerne politiassistent V1 og politiassistent V2 .

[FORKLARINGER UDELAGT]

Retsgrundlaget

Ordensbekendtgørelsen er udstedt i medfør af § 23 i lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed. Bestemmelsen i ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 4, blev indført ved bekendtgørelse nr. 305 af 31. marts 2017. Bestemmelsen, der trådte i kraft den 1. april 2017, er sålydende:

"Stk. 4. På steder, hvortil der er almindelig adgang, er det forbudt at etablere og opholde sig i lejre, som er egnede til at skabe utryghed i nærområdet."

Forud for indsættelse af ordensbekendtgørelsens § 3, stk. 4, besvarede Justitsministeriet en række spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg. I besvarelse af spørgsmål nr. 858 stillet den 31. august 2016 er bl.a. anført:

"Det er afgørende for regeringen, at borgerne kan færdes trygt i det offentlige rum. Ophold i lejre, på veje og andre steder i det offentlige rum skal derfor kriminaliseres, og regeringen foreslår endvidere, at der skal kunne meddeles zoneforbud ved gentagne overtrædelser heraf"

I besvarelse af spørgsmål nr. 213 stillet den 3. februar 2017 redegjorde Justitsministeriet for ændringen, og for hvad der forstås ved en lejr:

"Den foreslåede ændring af ordensbekendtgørelsen indeholder et forbud mod at etablere og opholde sig i lejre, som skaber utryghed på steder, hvortil der er almindelig adgang. Det foreslåede forbud indgår som en del af finanslovsaftalen for 2017.

Baggrunden for den foreslåede ændring er, at det i sommer blev konstateret, at der blev etableret lejrlignende ophold i det offentlige rum, f.eks. i offentlige parker og på offentlige gader og veje, hvor de pågældende personer sov og opholdt sig - ofte i længere tid ad gangen. Sådanne forhold kan indebære gener for omgivelserne i form af f.eks. støj, uro og uhumske sanitære forhold og kan give anledning til utryghed hos omkringboende og forbipasserende.

Den foreslåede ændring af ordensbekendtgørelsen indebærer ikke en kriminalisering af overnatning på steder, hvor der er almindelig adgang. Formålet med ændringen er derimod at kriminalisere utryghedsskabende lejre i det offentlige rum.

Ved en lejr forstås i overensstemmelse med almindelig sproglig forståelse, jf. eksempelvis Ordbog over det Danske Sprog, bl.a. et sted under åben himmel, hvor (om)rejsende, omflakkende personer indretter sove- eller hvilepladser. Der skal således være tale om en vis grad af etablering af soveplads eller lignende. Opstilling af en enkelt madras eller sovepose vil i almindelighed ikke i sig selv være tilstrækkelig til at udgøre en lejr i bekendtgørelseændringens forstand, men hvis sovestedet efter sin indretning bærer præg af at have en mere varig karakter, f.eks. ved opstilling af telt eller hvis der er sat presenning op, kan det efter omstændighederne få karakter af en lejr. "

Justitsministeriet har i besvarelsen ligeledes redegjort for, hvad der skal forstås ved begrebet utryghedsskabende:

"Ved vurderingen af om en lejr er egnet til at skabe utryghed, kan der bl.a. lægges vægt på antallet af personer i lejren, om lejren er placeret et befærdet sted, og om lejren fører til støjgener, trafikale gener eller andre gener i lokalområdet. Der vil endvidere kunne lægges vægt på de tilstedeværende personers generelle adfærd, herunder om de pågældende begår strafbare forhold i området omkring lejren, f.eks. henkastning af affald, eller udviser chikanøs eller truende adfærd. Det er ikke efter den foreslåede bestemmelse et krav, at der konkret skal være givet udtryk for en følelse af utryghed i for-

hold til en lejr, idet den pågældende lejr alene skal være egnet til at skabe utryghed, men henvendelser eller lignede fra personer, der oplever, at en lejr skaber utryghed, vil dog kunne indgå i den samlede vurdering af om en lejr er omfattet af bestemmelsen.

Personlige oplysninger

Anklageren har på forsvarerens forespørgsel oplyst, at det ikke bestrides, at begge de tiltalte har lav indkomst.

Tiltalte T1 har den 20. december 2013 modtaget en advarsel for betleri efter straffelovens § 197. Tiltalte T1 er endvidere tidligere straffet

ved Københavns Byrets dom af 13. august 2015 for overtrædelse af straffelovens § 197, idømt fængsel i 7 dage.

Tiltalte T2 er ikke tidligere straffet af betydning for denne sag.

Rettenns begrundelse og afgørelse

forhold 1

Retten lægger vægt på, at de tiltalte lå på en udbredt dyne med tæpper om sig, og at de havde nogle tasker under hovedet, samt en pose med flasker/dåser og en ombygget barnevogn indeholdende nogle ejendele stående ved sig. Retten lægger endvidere vægt på, at de tiltalte har forklaret, at de lagde sig der for at sove, når de om natten, hvor de samlede flasker, blev trætte, og at de sov der ca. 1-2 timer. De tiltalte forklarede, at de også tidligere havde sovet nogle timer der om natten, idet de om natten til fredag, til lørdag og til søndag gik på gaden og samlede flasker. Retten lægger vægt på, at der ikke foreligger oplysninger om, at de tiltalte havde foretaget nogen fysiske indretninger på stedet, hverken med hensyn til at skærme for kulde eller for vind. Retten finder det endvidere efter bevisførelsen ikke bevist, at de tiltalte havde svinet med skrald mv. på stedet, idet vidnet V1's forklaring herom ikke fremstod sikker. Retten lægger derudover vægt på, at de tiltaltes forklaring om, at de samlede flasker om natten, og at de kun sov nogle få timer, støttes af oplysningerne i forhold 2, hvor tiltalte kl. 04.25 blev antruffet i området i færd med at samle flasker. Efter en samlet vurdering af disse forhold har retten ikke fundet det bevist, at de tiltalte på det pågældende sted havde etableret og opholdt sig i en lejr. De tiltalte frifindes derfor for dette forhold.

forhold 2

Da retten har frifundet de tiltalte i forhold 1 findes det zoneforbud, der blev meddelt tiltalte T1 på grundlag af forhold 1 ikke at være meddelt med rette, og tiltalte frifindes derfor i forhold 2.

forhold 3

Ved tiltaltes erkendelse og de i øvrigt foreliggende oplysninger er det bevist at tiltalte T1 er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

forhold 4

Retten lægger vægt på vidnet V2's forklaring om, at han observerede, at tiltalte rakte det papkrus, der indeholdt mønter, frem mod forbipasserende, mens han sagde noget. Retten lægger endvidere vægt på, at vidnet havde observeret mod tiltalte i ca. 10 minutter, og at vidnet ikke havde set nogen blade til salg hos tiltalte. Dette stemmer overens med det indtryk, som billederne af episoden efterlader. Retten har på den baggrund fundet det bevist, at tiltalte er skyldig i tiltalen.

Straffen fastsættes for tiltalte T1 til fængsel i 20 dage, jf. straffelovens § 121 og § 197, stk. 1, jf. stk. 2 og stk. 3.

Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte tidligere er straffet for betleri.

Påstanden om konfiskation tages i medfør af den påberåbte bestemmelse til følge som nedenfor bestemt.

Tiltalte T1 er Rumænsk statsborger. Retten lægger vægt på, at tiltalte den 20. december 2013 blev meddelt en advarsel for betleri, den 13. august 2015 blev idømt 7 dages fængsel for betleri, og at han er fundet skyldig i den 25. januar 2019 på ny at begå betleri. Da der er tale om tre tilfælde af betleri begået over en periode på mere end 5 år har retten efter en samlet vurdering ikke fundet at tiltalte har udvist en adfærd, der udgør en sådan reel, umiddelbar og tilstrækkeligt alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse, at der er grundlag for at udvise tiltalte.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T1 straffes med fængsel i 20 dage.

Hos tiltalte konfiskeres 190,50 kroner.

Tiltalte T2 frifindes.

Tiltalte T1 skal delvis betale sagens omkostninger, herunder 2.555 kr.+ moms i salær til forsvareren, advokat Asser Lyngs Gregersen. Statskassen betaler 2.555 kr.+ moms i salær til samme.

Statskassen skal for tiltalte T2 betale sagens omkostninger, herunder 5.110 kr. + moms i salær til forsvareren, advokat Asser Lyngs Gregersen.

Anette Burkø

.....

Østre Landsrets 23. afdelings DOM - 11. november 2021 - S-814-19

(landsdommerne Morten Christensen, Gunst Andersen og Tanja Kantner (kst.) med domsmænd).

Anklagemyndigheden mod T1 , født november 1957, (advokat Asser Lyngs Gregersen, besk.)

Københavns Byrets dom af 6. marts 2019 (SS 4-4970/2019) er anket af tiltalte med påstand om afvisning, subsidiært frifindelse i forhold 4 samt i øvrigt formildelse.

Anklagemyndigheden har nedlagt endelig påstand om stadfæstelse.

Supplerende oplysninger i sagen

Tiltalte blev ved politiets visitation den 25. januar 2019 fundet i besiddelse af yderligere midler (118,50 kr., 320 SEK, 106,60 euro og 12 USD).

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af tiltalte.

De i byretten af vidnerne politiassistent V1 og politiassistent V2 afgivne forklaringer er dokumenteret i medfør af retsplejelovens § 923.

Tiltalte har forklaret blandt andet, at han ikke kan huske, hvad han forklarede i byretten, da han har været i retten flere gange. Den 25. januar 2019 havde han været i Danmark i omkring 2 måneder. Han bliver normalt i Danmark i 3 måneder ad gangen og rejser derefter tilbage til Rumænien, hvor han så opholder sig hos sin søster i op til ca. 1 måned. Han kan ikke skaffe penge i Rumænien. I Danmark skulle han sælge blade og samle flasker. Blade er "Hus Forbi". Han kan ikke forestille sig, at han kan få et job i Danmark, da han ikke kan sproget og er analfabet. Danmark er et godt land at komme til, da der er pant på de flasker, som han samler. Det koster 100 euro at rejse fra Rumænien til Danmark. Pengene til at rejse for kommer fra hans indsamling af flasker og salg af blade. Han har ikke ladet sig registrere i Danmark bortset fra den registrering, der sker ved indrejse. Han tager kokain og hash, som han har fået gratis af personer, der giver det i bægre, som han sidder med på gaden. Han har indtaget kokain og hash de seneste 8 år, men har ikke købt narkotiske stoffer.

Han har aldrig rakt et bæger frem mod personer, der kommer forbi ham. Han har takket dem, der giver en mønt, ved at samle hænderne på brystet. Han tiggede ikke den 25. januar 2019, for han holdt ikke bæget frem mod de forbipasserende. Han sagde heller ikke noget til dem, for han kan ikke tale engelsk. Han vidste ikke, hvor mange penge der var i bæget, da han lå indpakket i et tæppe, som vist på et foto. Pengene, som han havde på sig, stammer fra flaskeindsamling og bladsalg. Han var sammen med sin søn T2 omkring den 25. januar 2019, idet T2 på daværende tidspunkt stadig var i Danmark. T2 arbejder i dag på en fabrik i England.

Tiltalte har et hus i Rumænien, som han imidlertid ikke kan komme i, da hans børn nægter ham adgang på grund af stofmisbruget. Han har 12 børn. Den yngste er 35 år gammel. Han har også en hustru i Rumænien. Hun kan ikke gå på arbejde, da hun har hepatitis, som er en livstruende sygdom. Han kommer fra en almindelig familie og dermed ikke en fattig familie. De sulter ikke. Han sender penge til familien i Rumænien. Hans familie ville have vanskeligt ved at klare sig, hvis han ikke sendte penge hjem. Der er ingen offentlig hjælp i Rumænien. Han kan ikke arbejde i et almindeligt job med den situation, som han er i. Børnene har sæsonarbejde i Rumænien. De har selv stiftet familie.

Under sine ophold i Danmark lever han på gaden. Derved har han ikke udgifter til husleje, og det gør, at han bedre er i stand til at sende penge hjem til sin familie fra flaskesamling og salg af blade.

Supplerende om retsgrundlaget

I bemærkningerne til forslag L 215 af 2. juni 2017 til lov om ændring af straffeloven (skærpe af straffen for utryghedsskabende tiggeri), hvorved stk. 2 og 3 blev foreslået indsat i straffelovens § 197, anføres i pkt. 2.1.2 om baggrunden herfor blandt andet:

”Der er behov for yderligere at styrke indsatsen mod udenlandske tilrejsende, som slår lejr på offentlige steder og skaber utryghed.

Der er i den forbindelse også behov for at sætte ind over for utryghedsskabende tiggeri (betleri). Det gælder tiggeri i gågader, ved stationer og i offentlige transportmidler, da det her i almindelighed må anses for særligt generende for andre personer at blive udsat for tiggeri, og da der på sådanne steder i dag ofte forekommer tiggeri.”

Landsrettens begrundelse og resultat

Skyldspørgsmålet

Også efter bevisførelsen for landsretten findes tiltalte af de grunde, der er anført i dommen, skyldig efter tiltalen i forhold 4. Tiltalte har således tigget på Strøget i København fra forbipasserende ved mundtlig henvendelse og ved at have fremstrakt et papkrus i hånden, som han rystede. Strøget er en gågade i den betydning, som omhandles i straffelovens § 197, stk. 2.

Straffastsættelse

Tiltalte er den 20. december 2013 tildelt en advarsel for betleri efter straffelovens § 197, og er ligeledes ved dom af 13. august 2015 for betleri efter straffelovens § 197 idømt 7 dages betinget fængsel.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 197, stk. 2 og 3, at tiggeri i gågade – som i denne sags forhold 4 – som udgangspunkt skal straffes med ubetinget fængsel i 14 dage.

På denne baggrund og henset til tiltaltes forstraf og karakteren af de begåede strafbare forhold finder landsretten, at straffen som udgangspunkt bør fastsættes til fængsel i 20 dage. Det bemærkes herved, at straffen for overtrædelsen af straffelovens § 121 isoleret betraget vil være en bøde, der absorberes af fængselsstraffen for overtrædelsen af straffelovens § 197, jf. straffelovens § 88, stk. 1.

Der er imidlertid – navnlig i lyset af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 19. januar 2021 i sagen Lacatus mod Schweiz (klage nr. 14065/15) – spørgsmål om, hvorvidt denne straf vil være i strid med tiltaltes rettigheder efter artikel 8 og 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK), som er inkorporeret i dansk ret.

Forarbejderne til straffelovens § 197, stk. 2 og 3, indeholder ikke bemærkninger om forholdet til EMRK. Landsretten finder, at straffelovens § 197, herunder bestemmelsen om mulighed for strafbortfald i stk. 1, 2. pkt., skal fortolkes i lyset af EMRK og relevant praksis herom fra Domstolen.

Forholdet til artikel 8 i EMRK

Efter EMRK artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for blandt andet sit privatliv. Det følger af artikel 8, stk. 2, at ingen offentlig myndighed må gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed.

Det er landsrettens vurdering og i øvrigt ubestridt under sagen, at en straf af fængsel i 20 dage for tiltaltes tiggeri vil udgøre et indgreb i tiltaltes ret til privatliv.

Straffelovens § 197, stk. 1, kriminaliserer tiggeri, der er til gene for almenheden. Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 197, stk. 2 og 3, at disse bestemmelser særligt retter sig mod utryghedsskabende tiggeri, således som dette er afgrænset i motivudtalelserne og stk. 2.

Det fremgår af præmis 97 i Domstolens dom af 19. januar 2021 i sagen Lacatus mod Schweiz, at Domstolen ikke udelukker, at visse former for tiggeri, navnlig de aggressive former, kan forstyrre forbipasserende, beboere og virksomhedsejere og derfor kan begrunde indgreb. Indgreb mod tiggeri kan således tjene legitime formål som omhandlet i EMRK art. 8, stk. 2, nemlig forsvar af orden og beskyttelse af andres ret.

Landsretten finder på denne baggrund, at straffelovens § 197 tilgodeser legitime formål – navnlig hensynet til opretholdelse af offentlig tryghed og orden.

Straffen er lovhjemlet, og det afgørende spørgsmål er herefter, om sanktionen vil udgøre et uproportionalt indgreb i tiltaltes ret til privatliv.

Ved proportionalitetsafvejningen efter EMRK artikel 8, stk. 2, skal der foretages en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder. Det indgår heri med stor vægt, om tiltalte på gerningstidspunktet i forhold 4 befandt sig i en åbenlyst sårbar situation, hvor tiltaltes vej til overlevelse navnlig var at tigge, og om han således reelt ikke havde anden valgmulighed. Straffens art og længde samt den omstændighed, at tiltaltes adfærd i sagens forhold 4 ikke har været aggressiv eller anmassende, indgår også i vurderingen.

Om de konkrete momenter, der i øvrigt må inddrages i proportionalitetsvurderingen efter artikel 8, stk. 2, bemærkes:

Tiltalte, der er fra Rumænien, var på gerningstidspunktet 61 år gammel. Han er efter det oplyste analfabet og uden uddannelse. Tiltalte har ikke oplyst om helbredsproblemer, men har for landsretten forklaret, at han i 8 år har haft et forbrug af hash og kokain. Omfanget af tiltaltes eventuelle misbrug er dog ikke nærmere belyst, idet tiltalte også har forklaret, at han ikke selv har købt hash eller kokain, men har fået det af forbipasserende. Der er ikke fremkommet oplysninger, som giver grundlag for at antage, at tiltalte har haft ret til offentlig forsørgelse i Danmark eller i Rumænien. Der er i øvrigt enighed om, at tiltalte har lav indkomst.

Tiltalte har opholdt sig ad flere omgange i Danmark, idet han med mellemrum er rejst tilbage til Rumænien, hvor han da har opholdt sig hos sin søster i op til ca. 1 måned. Tiltalte har om sine rejseudgifter i den forbindelse oplyst, at det koster 100 euro at rejse fra Rumænien til Danmark. I Rumænien har tiltalte et hus, som han efter det oplyste dog ikke har adgang til.

Under sine ophold i Danmark har han levet som hjemløs, herunder med overnatning på gaden eller i kirker. Han har tjent penge ved at sælge bladet Hus Forbi og samle flasker. Landsretten bemærker i den forbindelse, at reglerne for det danske retursystem giver ret til udbetaling af 1-3 kr. ved returnering i supermarked m.v. af et styk emballage til visse drikkevarer omfattet af retursystemet.

Tiltalte blev under visitation den 25. januar 2019 i øvrigt fundet i besiddelse af et kontantbeløb på omregnet mere end 1.000 kr. Han har endvidere forklaret, at han løbende har sendt penge til sin familie i Rumænien.

Landsretten finder, at tiltalte ikke kan anses at have befundet sig i en åbenlyst sårbar situation, hvor han reelt ikke havde andre valgmuligheder for at sikre sin overlevelse end at tigge. Tiltalte har således haft andre muligheder for at oppebære indtægter og har haft råd til ad flere omgange at rejse tilbage på familiebe-søg i Rumænien. Han var endvidere sammen med sin arbejdsdygtige søn omkring den 25. januar 2019 og rådede på gerningstidspunktet over et ikke ubetydeligt kontantbeløb. Tiltalte er tidligere tildelt en advarsel og er også idømt en kortere betinget fængselsstraf for tiggeri. Det under denne sag omhandlede 3. gangstil-fælde af tiggeri blev begået på et sted, hvor lovgiver har vurderet, at tiggeri typisk vil være utryghedsska-bende og til stor gene for de forbipasserende.

Under hensyn til disse momenter finder landsretten efter en samlet, konkret vurdering, at straf af fængsel i 20 dage ikke vil udgøre et uproportionalt indgreb i tiltaltes ret til respekt for sit privatliv.

Forholdet til artikel 10 i EMRK

Landsretten finder med henvisning til proportionalitetsafvejningen i relation til EMRK artikel 8, at straffen heller ikke vil udgøre et uproportionalt indgreb i tiltaltes rettigheder efter artikel 10 i EMRK.

Konklusion

Landsretten tiltræder herefter, at straffen er fastsat til fængsel i 20 dage.

Efter udfaldet af bevisbedømmelsen tiltræder landsretten tillige dommens bestemmelse om konfiskation.

Landsretten stadfæster derfor dommen i det omfang, den er anket.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod T1 stadfæstes.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.